

This project is co-funded by
the European Union

KUTATÁSI EREDMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA: FIATAL SZAKSZERVEZETI TAGOK ÉS FIATAL MUNKÁSOK VÉLEMÉNYE A RÉSZVÉTELRŐL ÉS A DÖNTÉSHOZATALRÓL LETTORSZÁGBAN, BULGÁRIÁBAN, MAGYARORSZÁGON, HORVÁTORSZÁGBAN ÉS MONTENEGRÓBAN

Riga
2018. május

BEVEZETÉS

A „Fiatal munkások részvételének ösztönzése az ágazati és a munkahelyi szakszervezetek munkájában, valamint a döntések meghozatalában” VS/2018/0030 projekt keretében kérdőíves vizsgálat készült fiatal szakszervezeti tagok és fiatal munkavállalók körében a részvétellel és a döntéshozatallal kapcsolatos kérdésekről Lettországon, Magyarországon, Bulgáriában, Horvátországban és Montenegróban. A kérdőív kitöltése név nélkül történt – a válaszok csak összesített formában kerültek feldolgozásra. A válaszadók száma összesen 500 fő volt, ezen belül Lettországon 67, Horvátországban 178, Bulgáriában 51, Magyarországon 105 és Montenegróban 99 fő válaszolt a kérdésekre.

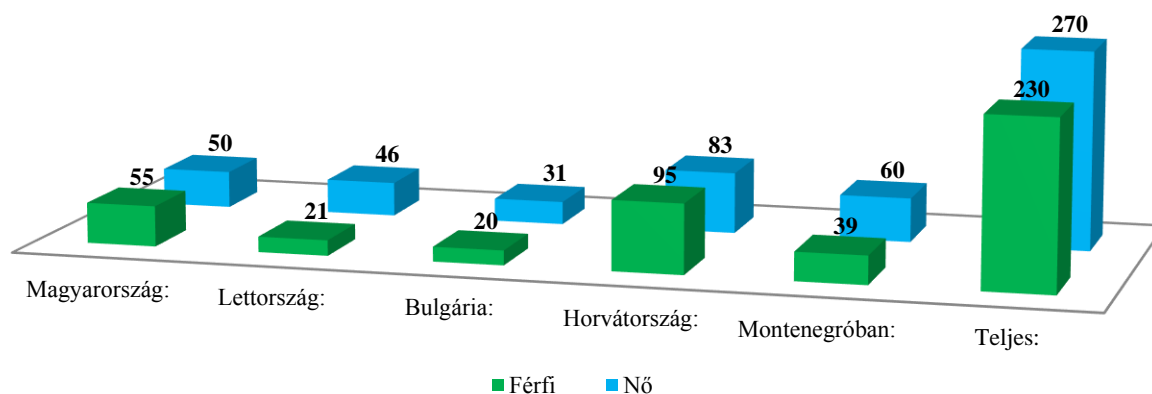
A kérdőíves vizsgálatnak az volt a célja, hogy a fiataloknak a szakszervezetekkel kapcsolatos ismereteit és véleményét feltárják, összegyűjtsék és elemezzék, továbbá annak a megismerése, hogy a munkahelyen tiszteletben tartják-e a fiatalok munkaviszonnyal összefüggő jogait. A megkérdezés célcsoportja a 35 év alatti fiatal munkavállalók voltak. A kutatási eredmények segítségével a problémás területeket fel lehet tárni, a szakszervezeti képviselők meg tudják határozni a fiatal munkások jog- és érdekvédelmének a stratégia céljait, tájékoztatást tudnak adni a fiataloknak a szakszervezetek munkájáról, ösztönözni tudják őket az ágazati és a munkahelyi szakszervezeti munkában való részvételre, és a szakszervezeti munka minőségének a javítására.

A kutatás koordinátora és a kutatási jelentés szakmai felelőse:
Inguna Siņica, a Lettországi Erdőgazdálkodási Szakszervezet (LMNA) elnöke

Ez a jelentés a szerző véleményét tükrözi, az Európai Bizottság nem felelős a jelentésben szereplő információk felhasználásáért.

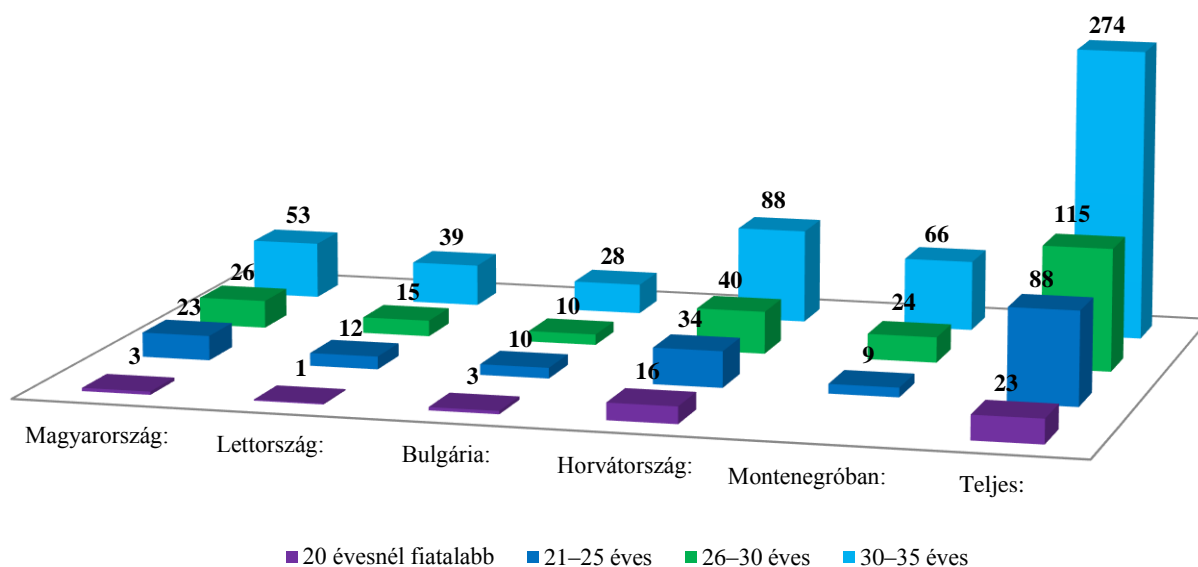
KUTATÁSI EREDMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA

1. Neme:

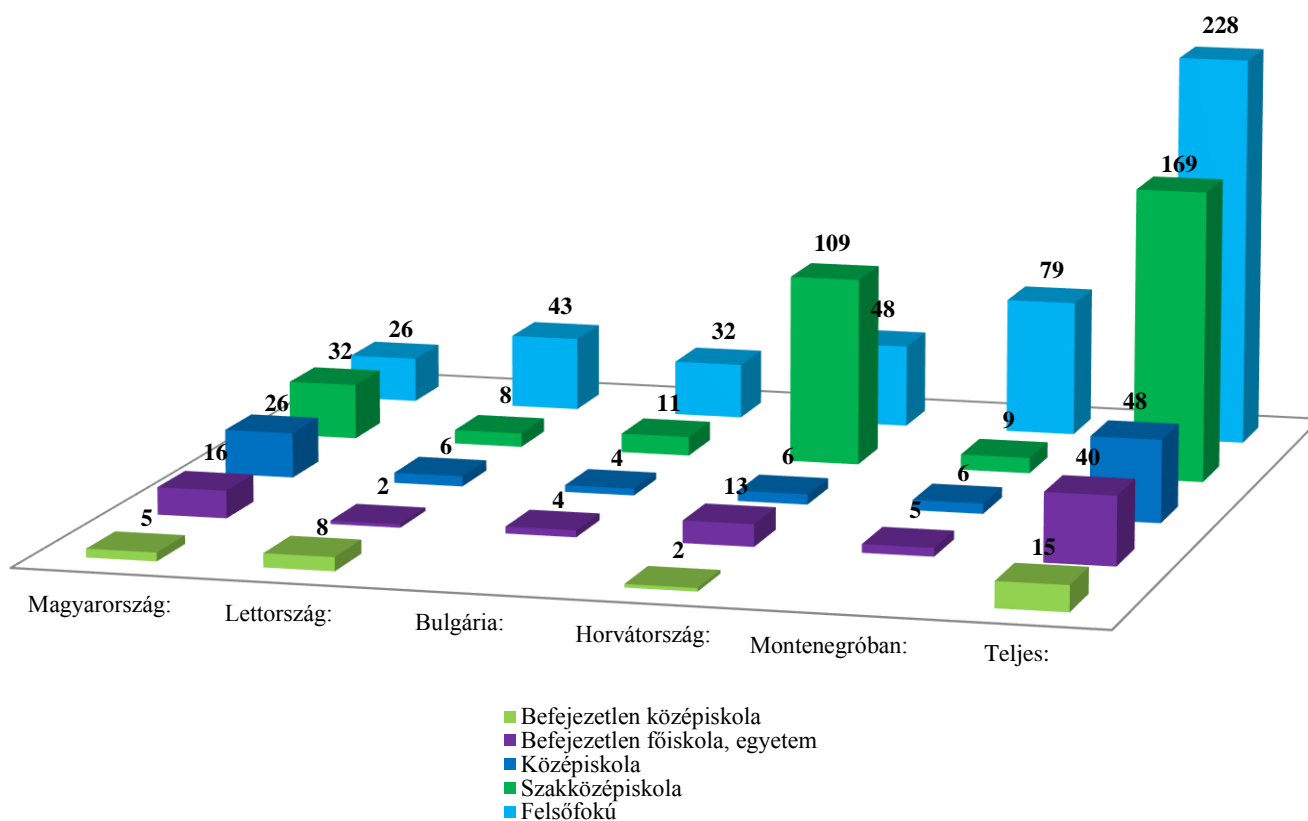
A kutatásban összesen 230 férfi és 270 nő vett részt. Lettorszáiban, Bulgáriában és Montenegróban a nők aktívabbak voltak (a résztvevők 60–70%-a nő), míg Horvátországban a férfiak voltak aktívabbak (a válaszadók 53,4%-a volt férfi). Magyarországon a nők és a férfiak részaránya a kutatásban lényegében azonos volt.

2. Életkora:

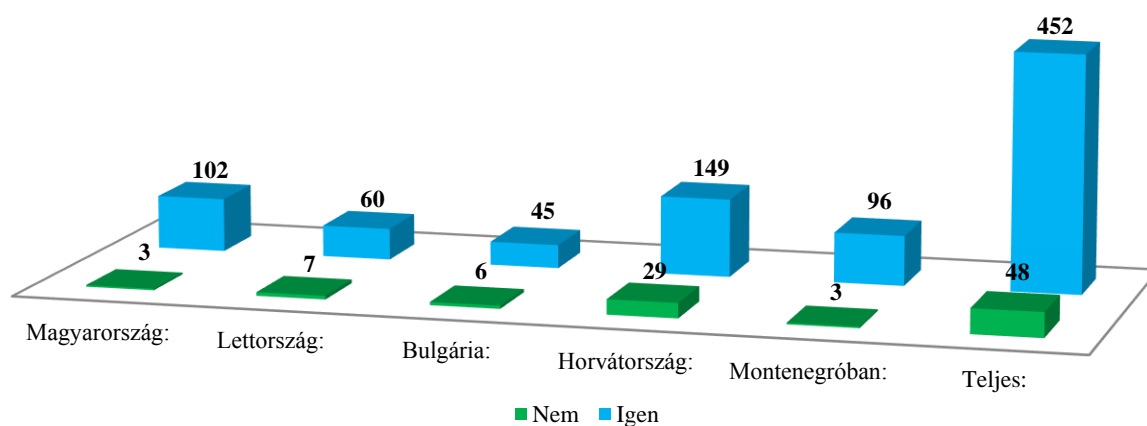
A válaszadók körében valamennyi országban a legnépszerűbb korcsoport a 30–35 évesek, második helyen a 26–30 évesek szerepelnek. Magyarországon a válaszadók legnagyobb számban a 30–35 éves korosztályból kerülnek ki (50%), kevésbé aktív korosztály a 21–25 évesek csoportja (20%). Bulgáriában a legaktívabb válaszadók a 30–35 éves korcsoportból kerülnek ki (54,9%), a kevésbé aktív válaszadók a 26–30 évesek korcsoportjából (19%). Horvátországban a legaktívabb válaszadók a 30–35 éves korcsoportból kerülnek ki (49,4%), a kevésbé aktív válaszadók pedig a 21–25 évesek korcsoportjából (19,1%). Lettorszáiban a válaszadók legnagyobb számban a 30–35 éves korosztályból kerülnek ki (58,2%), kevésbé aktív korosztály volt a 21–25 évesek csoportja (17,9%). Montenegróban a legaktívabb válaszadók a 30–35 éves korcsoportból kerülnek ki (66,7%), a kevésbé aktív válaszadók pedig a 21–25 évesek korcsoportjából (17,9%).

3. Mi az Ön iskolai végzettsége?

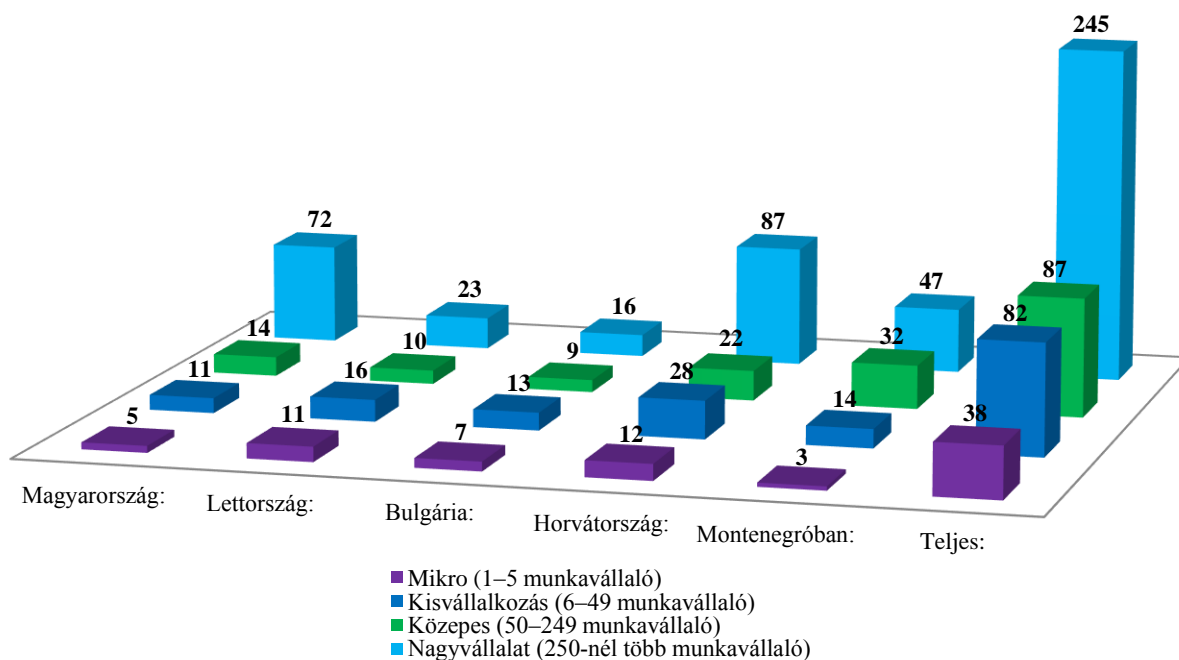
Lettországban, Bulgáriában és Montenegróban a válaszadók többsége felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, Magyarországon és Horvátországban pedig középfokú iskolai végzettséggel. A kutatásban résztvevők többsége felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, befejezett vagy befejezetlen középfokú iskolai végzettséggel rendelkezők képezték a válaszadók legkisebb csoportját.

4. Alkalmazásban áll-e jelenleg?

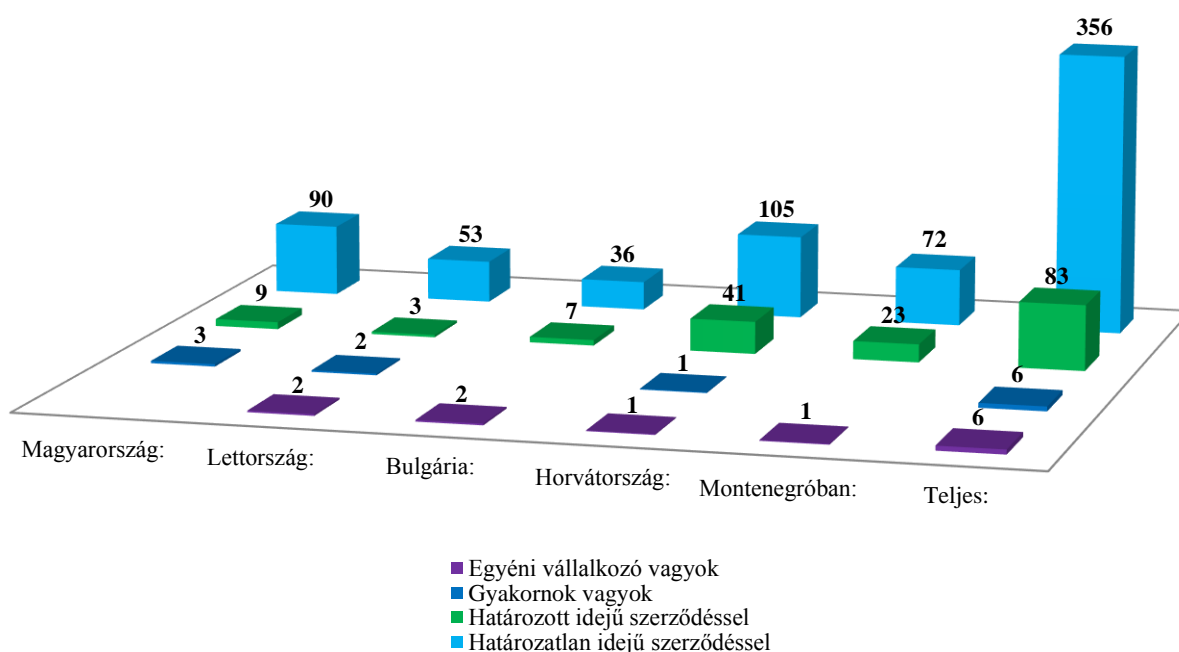
A válaszadók többsége (90%) igennel válaszolt arra kérdésre, hogy jelenleg munkaviszonyban áll-e. A foglalkoztatottak aránya Montenegróban (97%) és Magyarországon (97,1%) a legnagyobb. Lettországban, Bulgáriában és Horvátországban a válaszadók 83–89%-ának van jelenleg munkaviszonya.

4.1. Mekkora a vállalat mérete a foglalkoztatottak száma alapján?

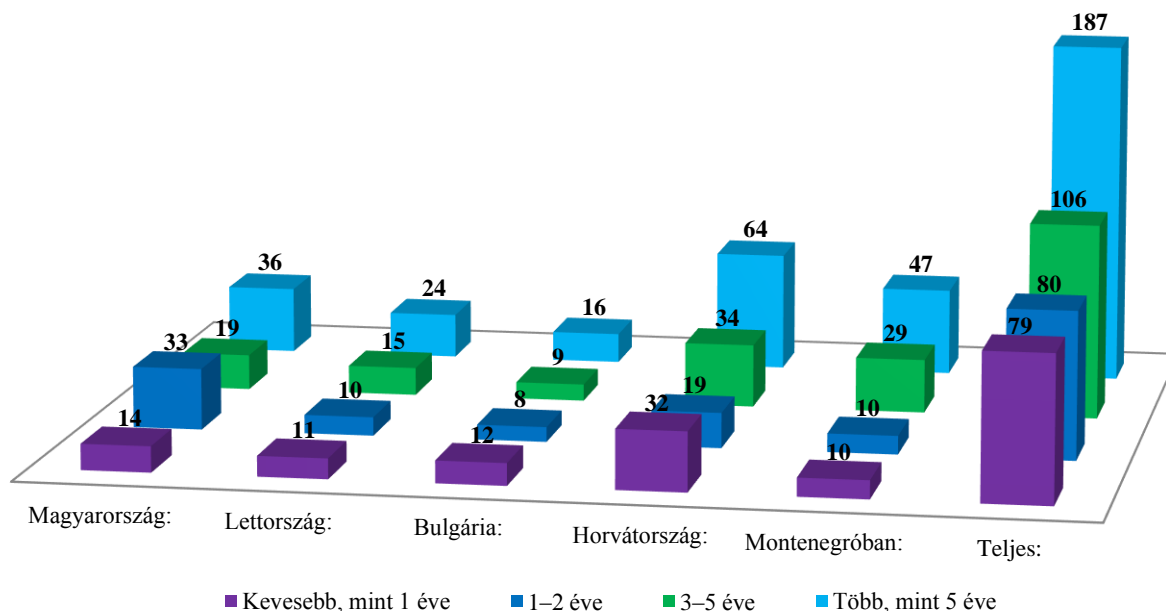
A kutatásban többségében nagyvállalatok (250-nél több munkavállaló) alkalmazottai vettek részt – az összes válaszoló 50%-a, és legkisebb arányban mikrovállalatok (1–5 fő) alkalmazottai – az összes válaszadónak mindössze 10%-a. Magyarországon a válaszadók nagy többsége (70,6%) nagyvállalatoknál dolgozik, a válaszadók 13,7%-a közép vállalatoknál (50–249 fő) van alkalmazásban. Horvátországban a válaszadók 58,4%-a nagyvállalatoknál dolgozik, a válaszadók 18,8%-a pedig kisvállalkozásoknál (6–49 fő) van alkalmazásban. Lettországon a válaszadók 38%-a nagyvállalatoknál dolgozik, 26,7%-uk pedig kisvállalkozásoknál. Bulgáriában a válaszadók 35,6%-a nagyvállalatok alkalmazottja, 28,9%-uk pedig kisvállalkozásoké. Montenegróban a válaszadók 49%-a nagyvállalatoknál dolgozik, 14,6%-uk pedig kisvállalkozásoknál.

4.2. Milyen típusú munkaszerződéssel foglalkoztatják Önt?

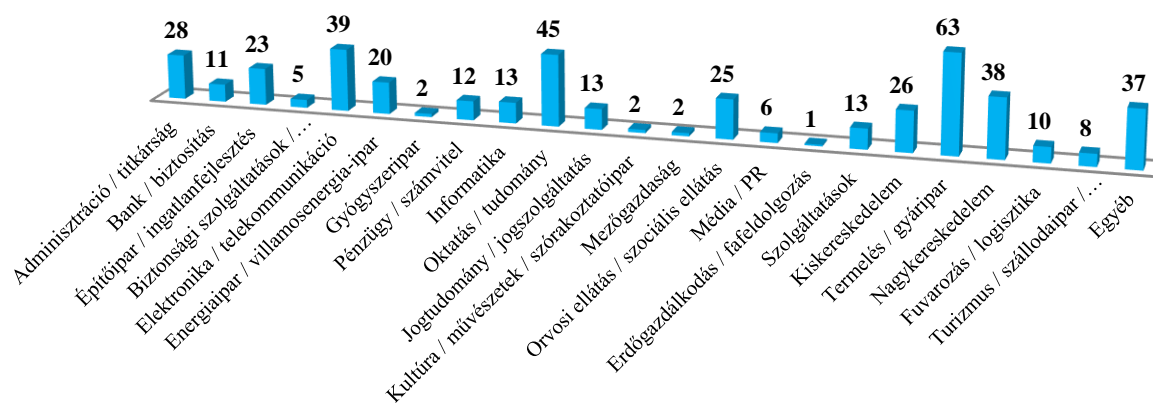
A kutatásban résztvevők 80%-ának határozatlan idejű szerződése van. Lettorszáiban, Magyarországon és Bulgáriában a válaszadók 80–88%-ának határozatlan idejű munkaszerződése van. Montenegróban és Horvátországban a válaszadók 24–27%-a válaszolta azt, hogy a munkaszerződésük határozott idejű.

4.3. Mióta tölti be a jelenlegi munkakörét?

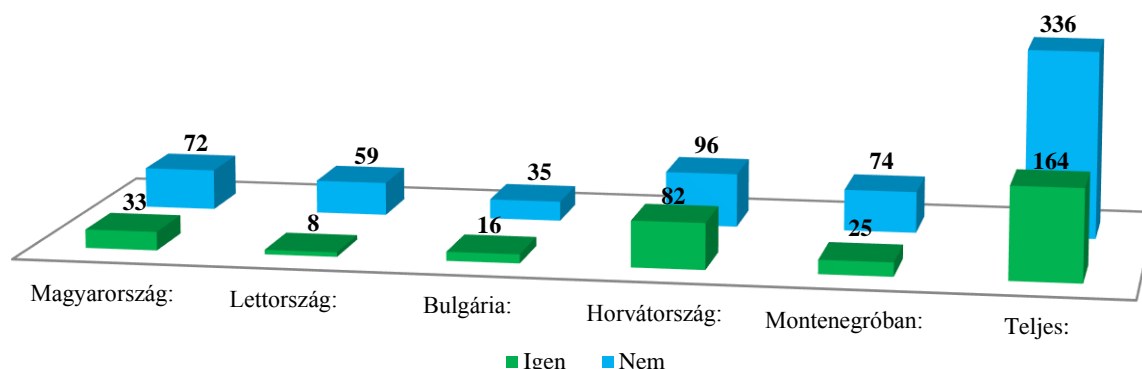
Az összes válaszadó 40,5%-a több, mint öt éve dolgozik a jelenlegi munkahelyén, a válaszadók 23%-a pedig három–öt éve. Montenegróban a kutatásban résztvevők legnagyobb része (49%) a jelenlegi munkahelyén több, mint öt éve dolgozik, és 30,2%-uk három–öt éve. Magyarországon a válaszadók 35,3%-a dolgozik a jelenlegi munkahelyén öt évnél régebben, 32,4%-uk pedig egy–két éve. Horvátországban a válaszadók 43%-a dolgozik a jelenlegi munkahelyén öt évnél régebben, 22,8%-uk három–öt éve, 21,5%-uk pedig kevesebb, mint egy éve. Bulgáriában a válaszadók 35,6%-a dolgozik a jelenlegi munkahelyén öt éve vagy annál régebben, 26,7%-uk kevesebb, mint egy éve, és 20%-uk három–öt éve. Lettorszáiban a válaszadók 40%-a dolgozik a jelenlegi munkahelyén öt évnél régebben, 25%-uk pedig három–öt éve.

4.4. Melyik ágazatba tartozik az Ön munkahelye?

A vizsgált országok a legnépszerűbb szektorok tekintetében kissé eltérnek egymástól, de mindegyik országban van három nagyon népszerű szektor. Lettországon ez az építőipar, az adminisztráció/titkárság és a jogtudomány/jogszolgáltatás. Montenegróban az oktatás/tudomány, az elektronika/telekommunikáció és az orvosi ellátás/szociális ellátás. Magyarországon a termelés/gyártás, a nagykereskedelelem és a kiskereskedelelem. Horvátországban a nagykereskedelelem, az oktatás/tudomány és a fuvarozás/logisztika. Bulgáriában az adminisztráció/titkárság, az építőipar és az energiaipar.

5. Tervezi-e, hogy külföldön vállal munkát?

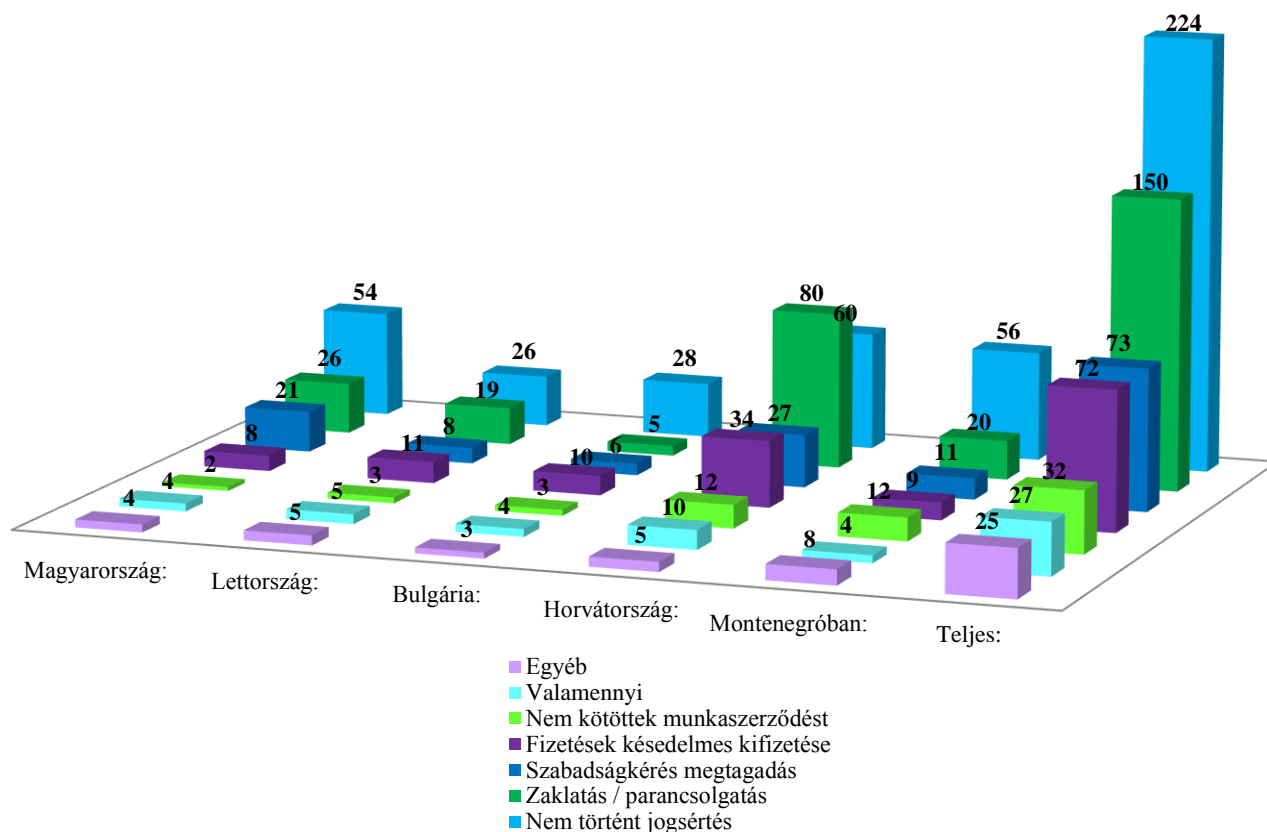
A megkérdezettek 70,8%-a nem foglalkozik a külföldi munkavállalás gondolatával. Lettországon és Montenegróban a válaszadók túlnyomó többsége úgy válaszolt, hogy ők nem akarják elhagyni az országot. Horvátországban (46%), Magyarországon (31,4%) és Bulgáriában (31,4%) a legnagyobb azok aránya, akik gondolkodnak külföldi munkavállalásban.

Ami a külföldi munkavállalás indokait illeti, Horvátországban a válaszadók a rossz munkakörülményeket, az alacsony béreket és a munkaadók attitűdjét említették. Magyarországon a válaszadók fő indokként a nemzeti politikát említették, továbbá nem bíznak abban, hogy nyugdíjasként majd megfelelő szociális ellátást kapnak, akkor sem, ha egész életükben a hazájukban dolgoztak. Montenegróban a válaszadók arról beszéltek, hogy a fiatalok, még ha dolgoznak is, és adót is fizetnek, nem tudnak saját lakásra szert tenni. Lettországon a válaszadók érdeklődést mutatnak multikulturális környezet, más hagyományok és új kihívások iránt, és a fiatalok számára mindezek a külföldi munkavállalás révén érdekesek lehetnek.

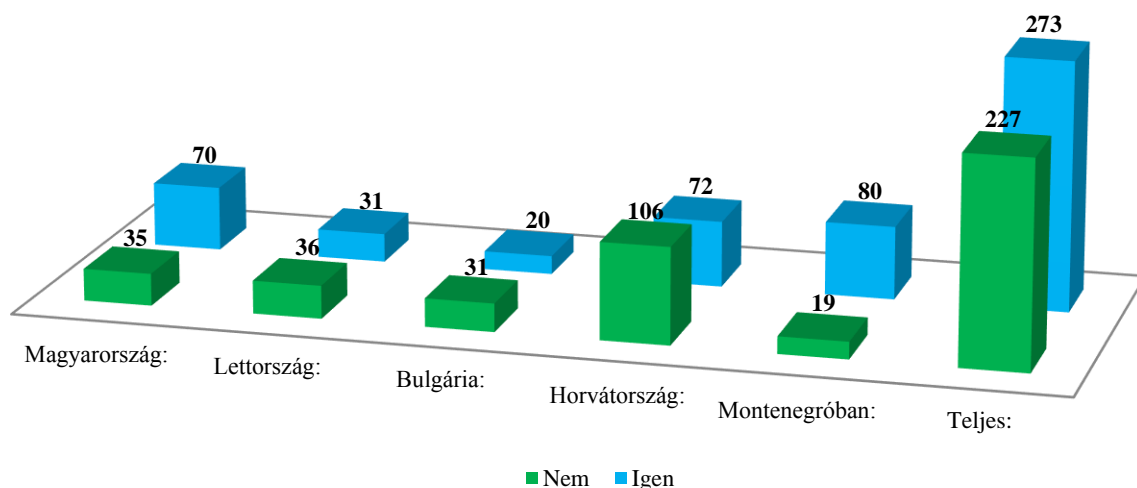
6. Előfordult-e, hogy a munkahelyén megsértették a munkajog valamelyik rendelkezését?

A legtöbb válaszadó (47%) nem találkozott a munkahelyén a munkajog megsértésével, azok viszont, akiknek volt tapasztalatuk munkajogi problémákkal, legtöbbször a molesztálást és a parancsolgatást említették. Horvátországban (44,9%), Lettországon (28%), Magyarországon (24,8%), Montenegróban (20,2%) és Bulgáriában (9%) a válaszadók találkoztak molesztálással és parancsolgatással a munkahelyükön. A bérek késedelmes kifizetése a második leggyakrabban előforduló probléma, Bulgáriában a válaszadók 19,6%-a, Horvátországban 19%-a, Lettországon 16,4%-a találkozott a munkajog ilyen tartalmú megsértésével. Magyarországon (20%), Horvátországban (15%) és Bulgáriában (11,8%) a válaszadók kerültek olyan helyzetbe, amikor nem engedték őket szabadságot kivenni. Montenegróban a válaszadók 12,1%-a került olyan helyzetbe, amikor nem volt munkaszerződésük. Ezen kívül a válaszadók a következő munkajogi szabálysértésekkel találkoztak még: a munkásoknak nem engedélyezik a szünetet; a munkáltató megköveteli, hogy a munkás a szabadsága alatt is jöjjön be dolgozni; nem lehet betegszabadságra menni; a

munkavállalótól a munkaszerződéstől teljesen eltérő munkát követelnek meg; nem fizetik ki a túlóráit.

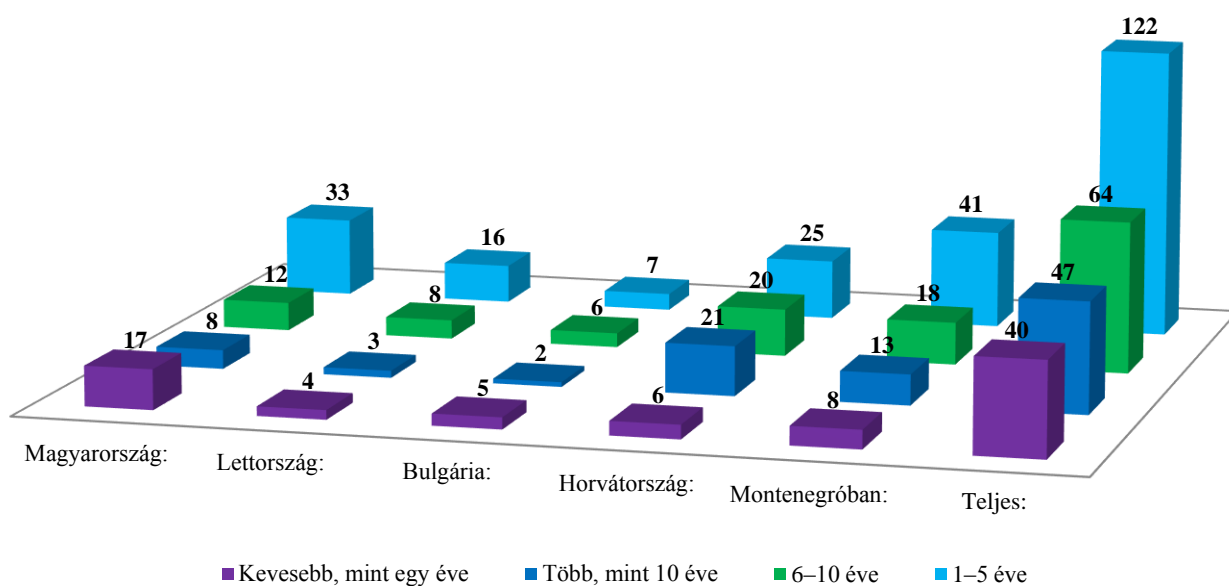
7. Tagja-e Ön valamelyik szakszervezetnek?

A kutatásban résztvevők 55%-a szakszervezeti tag, 45%-uk pedig nem tagja egyetlen szakszervezetnek sem. A válaszadók között a szakszervezeti tagok aránya Montenegroban 80,8%, Magyarországon 66,7%, Lettországon 46,3% Horvátországban 40,4% és Bulgáriában 39,2%. A válaszadók között a nem szakszervezeti tagok aránya Bulgáriában 60,8%, Horvátországban 59,6%, Lettországon 53,7% Magyarországon 33,3% és Montenegroban 19,2%.

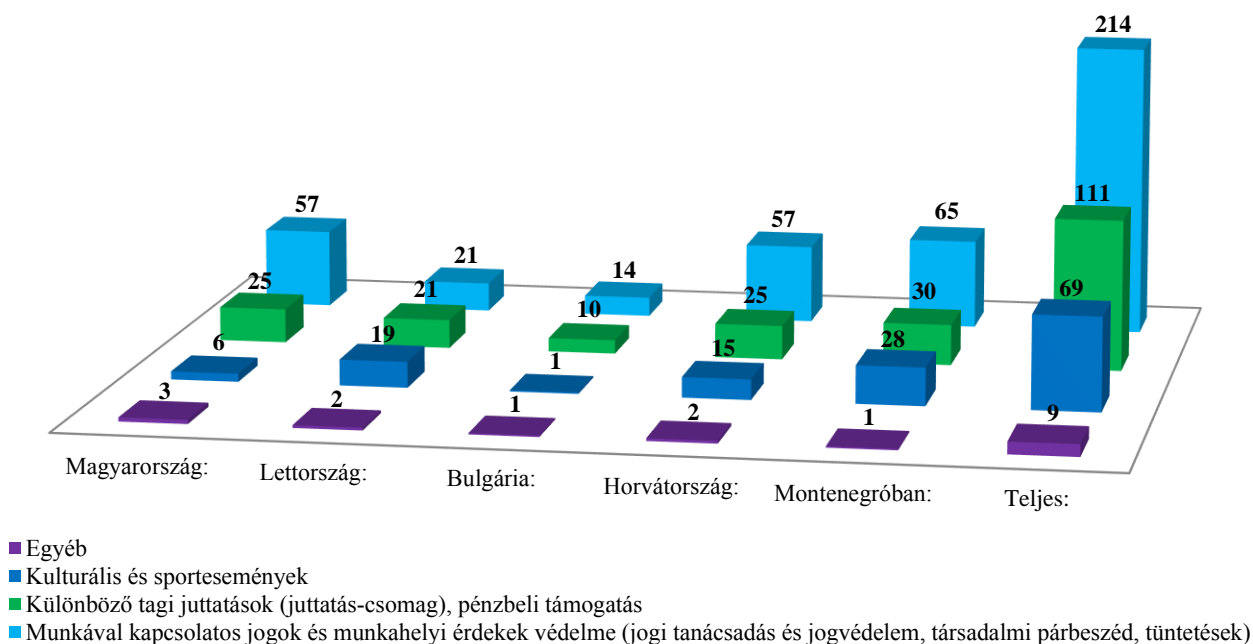

7.1. Mióta szakszervezeti tag Ön?

A válaszadók többsége egy-öt éve tagja a szakszervezetnek, Lettorszában ez a szám 51,6%, Montenegróban 51,2%, Magyarországon 47% Bulgáriában 35% és Horvátországban 34,7%. A válaszadók jelentős része hat-tíz éve tagja a szakszervezetnek, Bulgáriában ez a szám 30%, Horvátországban 27,8%, Lettorszában 25,8% Montenegróban 22,5% és Magyarországon 17,1%. Bulgáriában a válaszadók 25%-a, Magyarországon 24,3%-a kevesebb, mint egy éve tagja a szakszervezetnek. Montenegróban a válaszadók 29,2%-a több, mint egy évtizede tagja a szakszervezetnek.

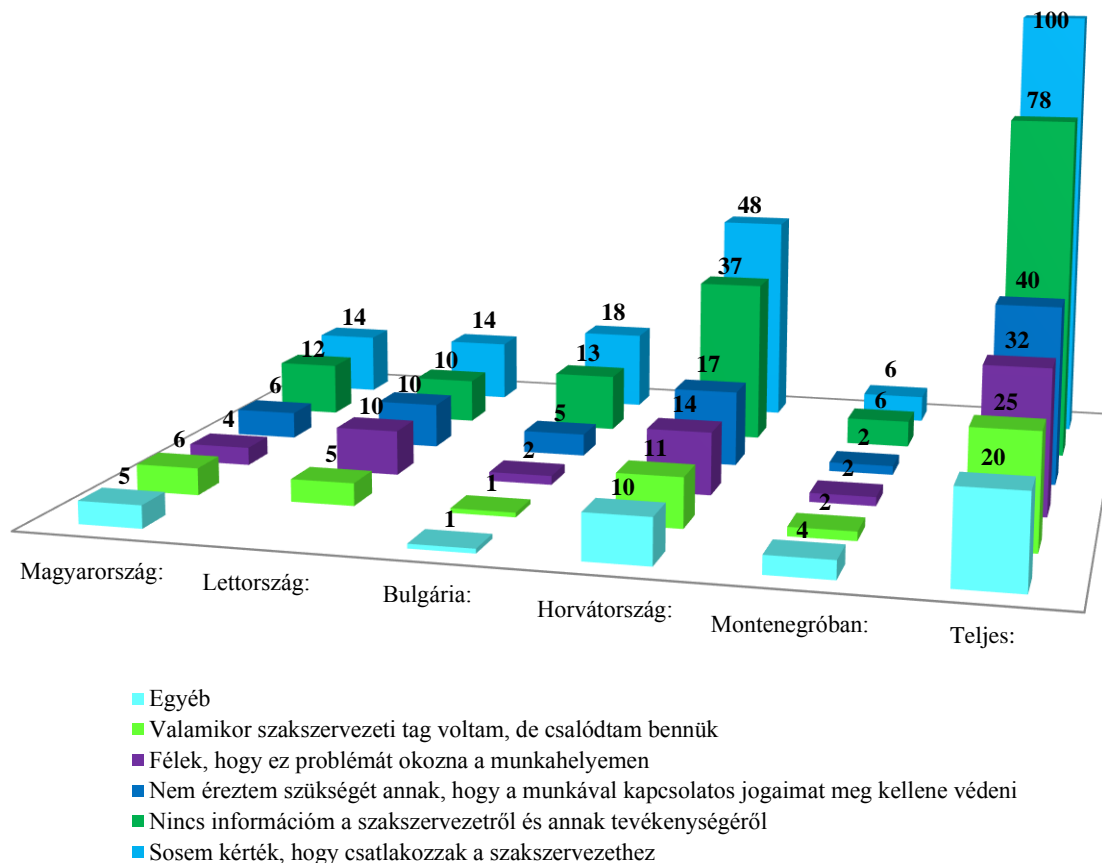
7.2. Mi keltette fel az Ön érdeklődését a szakszervezeti tagság iránt?

A szakszervezeti tagság legfőbb indokaként a munkajogok és munkahelyi érdekek védelmét említették (jogi tanácsadás és jogvédelem, társadalmi párbeszéd, tüntetések), Magyarországon a válaszadók 81,4%-a, Bulgáriában 70%-a, Horvátországban 79%-a, Montenegróban 83%-a és Lettorszában 67%-a adta ezt a választ. A szakszervezeti tagság egy másik oka a különböző

tagi juttatások (juttatáscsomag) és pénzügyi támogatás; Magyarországon a válaszadók 35%-a, Bulgáriában 50%-a, Horvátországban 34%-a, Montenegróban 38%-a és Lettországon 67%-a említette ezt az okot. Lettországon a válaszadók 61,3%-a, Montenegróban 35,8%-uk említette a kulturális és sporteseményeket.

7.3. Miért nem tagja egyetlen szakszervezetnek sem?

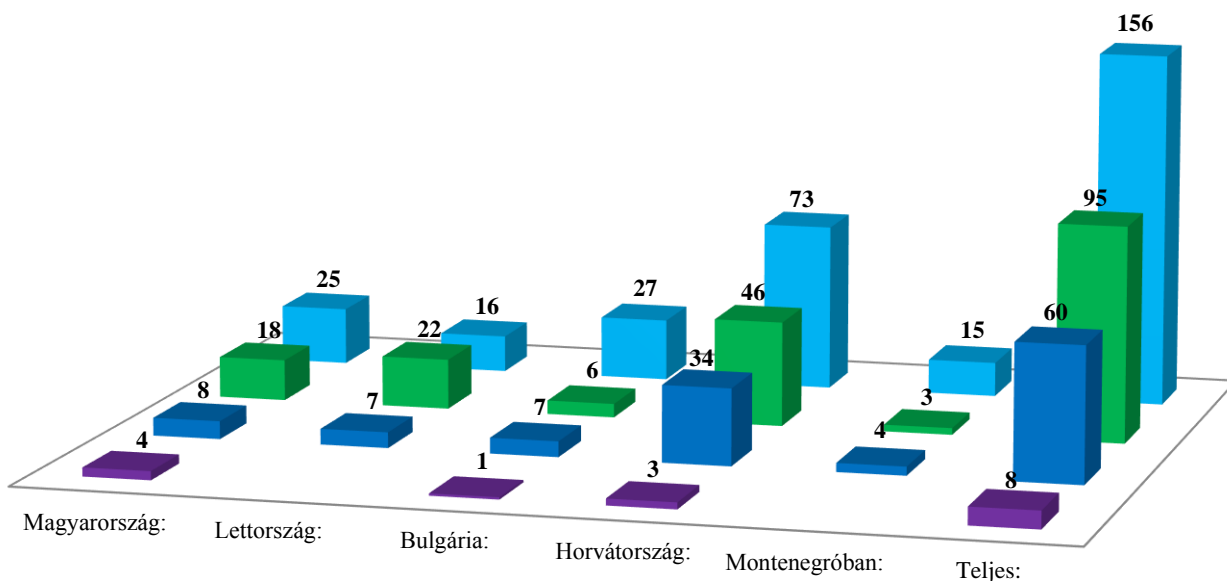

Magyarországon (40%), Bulgáriában (58%), Horvátországban (68%), Montenegróban (31,6%) és Lettországon (38,9%) válaszadók azért nem szakszervezeti tagok, mert erre sosem kérte őket senki. A második leggyakoribb válasz a szakszervezetről és azok tevékenységéről szóló információk hiánya – Magyarországon a válaszadók 34,4%-a, Bulgáriában 41,9%-uk, Horvátországban 34,9%-a, Montenegróban 31,6%-a és Lettországon 27,8% adta ezt a választ. Lettországon a válaszadók 27,8%-a azt válaszolta, hogy nem érzik szükségét a munkajogaik védelmének, valamint félnék attól, hogy a szakszervezeti tagság problémát okozhat a munkahelyükön. Magyarországon a válaszadók elégedetlenek a szakszervezetekkel, nincs elég információjuk a szakszervezetek tevékenységéről, terveikről és céljaikról, továbbá azt is gondolják, hogy a szakszervezetek gyengék. Montenegróban a válaszadók szerint a szakszervezeteknek nincs hatásuk a munkajogra, és nem léphetnek fel a munkások védelmében. Horvátországban a válaszadók nem hisznek a szakszervezetekben, és munkahelyi szakszervezet létrehozása tilos.

7.4. Mivel lehetne az Ön érdeklődését a szakszervezeti tagság iránt felkelteni?

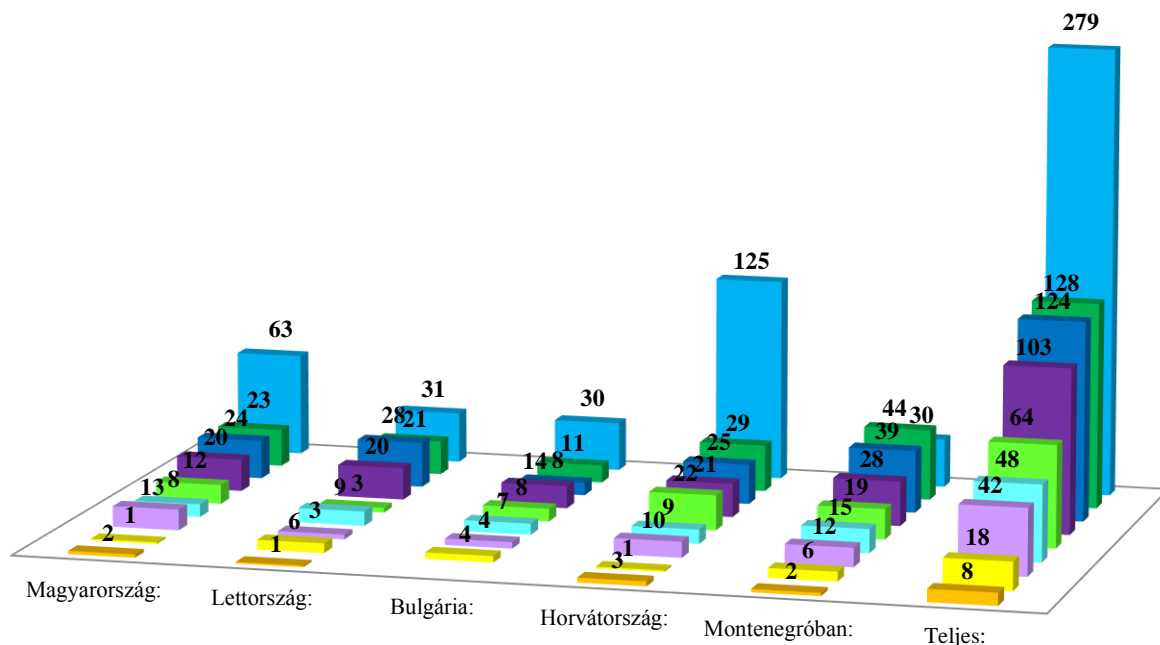
Magyarországon a válaszadók 71,4%-a, Bulgáriában 87,1%-a, Horvátországban 68,9%-a, Montenegróban 83,3%-a és Lettországon 44,4%-a csatlakozna a szakszervezethez, ha védenék a munkaviszonnyal kapcsolatos jogait és a munkahelyi érdekeket (jogi tanácsadás és jogvédelem, társadalmi párbeszéd, tüntetések). Magyarországon a válaszadók 51%-a, Horvátországban 43%-a, Lettországon 61%-a a különböző tagi juttatások (juttatáscsomag) és pénzügyi támogatások miatt belépne a szakszervezetbe. Magyarországon,

Horvátországban, Lettországban, Montenegróban és Bulgáriában a válaszadók 20–30%-a érdeklődik a szakszervezetek kulturális és sportrendezvényei iránt is.

- Egyéb
- Kulturális és sportesemények
- Különböző tagi juttatások (juttatás-csomag), pénzbeli támogatás
- Munkával kapcsolatos jogok és munkahelyi érdekek védelme (jogi tanácsadás és jogvédelem, társadalmi párbeszéd, tüntetések)

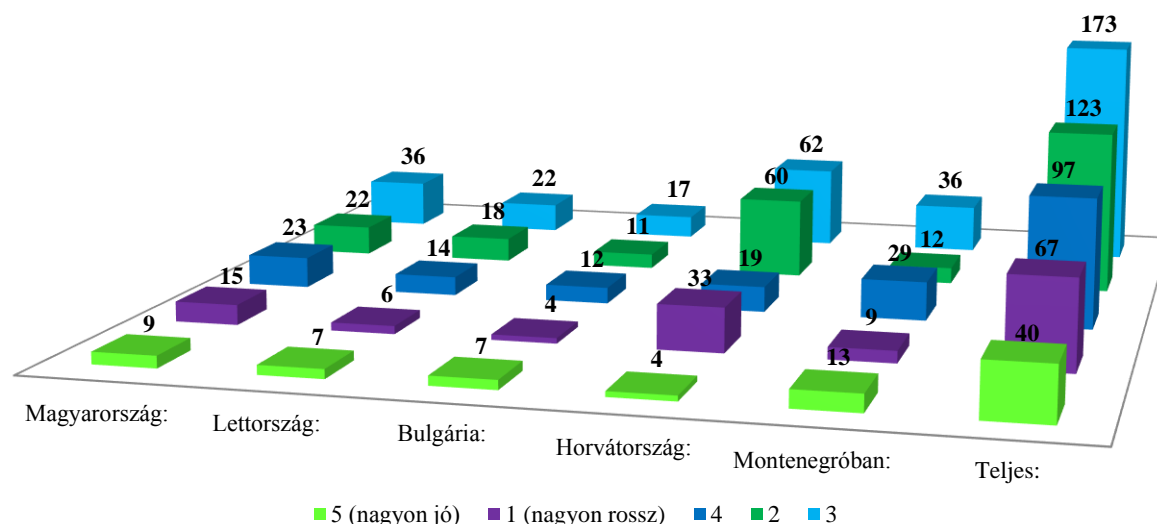
8. Milyen szakszervezeti tevékenységben vesz részt Ön?

- Egyéb
- Sztrájkországban
- Sztrájkokban
- Társadalmi párbeszédben / kollektív tárgyalásokon
- Tüntetésekben
- Képzésekben
- Közös szakszervezeti tevékenységeken
- Szakszervezeti megbeszéléseken

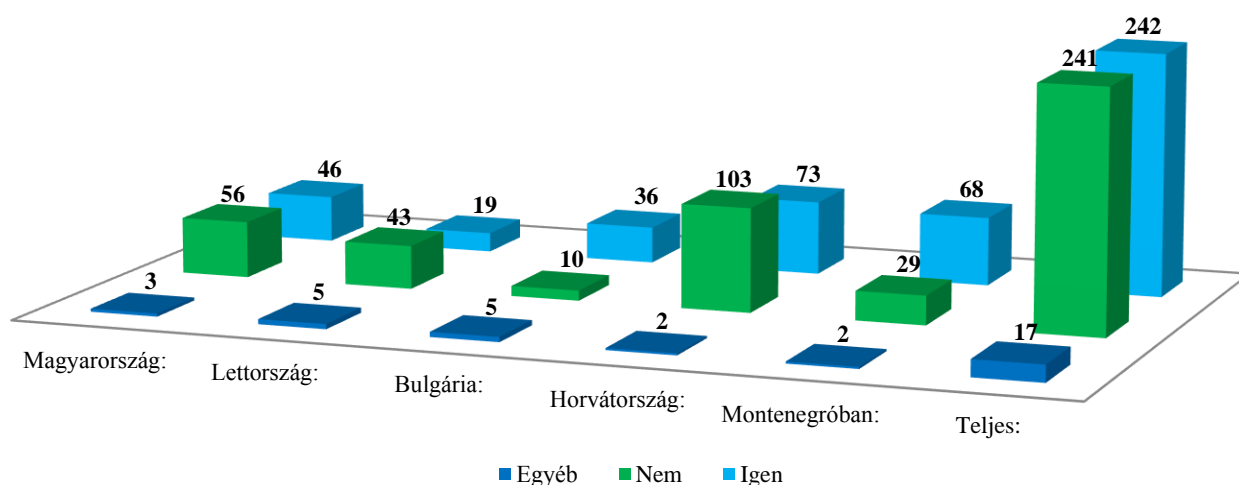
Montenegróban a válaszolók 40%-a részt vett szakszervezeti gyűléseken. Lettorszában a válaszolók 41%-a részt vett közös szakszervezeti tevékenységekben. Magyarországon a válaszolók 20%-a részt vett szakszervezeti gyűléseken és közös szakszervezeti tevékenységekben. Bulgáriában a válaszadók 27%-a részt vett szakszervezetek által szervezett tréningprogramokon. A kutatásban résztvevők nagy része – Magyarországon a válaszadók 60%-a, Bulgáriában 58%-a, Horvátországban 70%-a, Montenegróban 30,3%-a és Lettorszában 46,3%-a – még sosem vett részt szakszervezetek által szervezett programokon.

9. Hogyan értékelné az Ön hazájában működő szakszervezetek tevékenységét (Értékelje 1-től (nagyon rossz) 5-ig (nagyon jó):

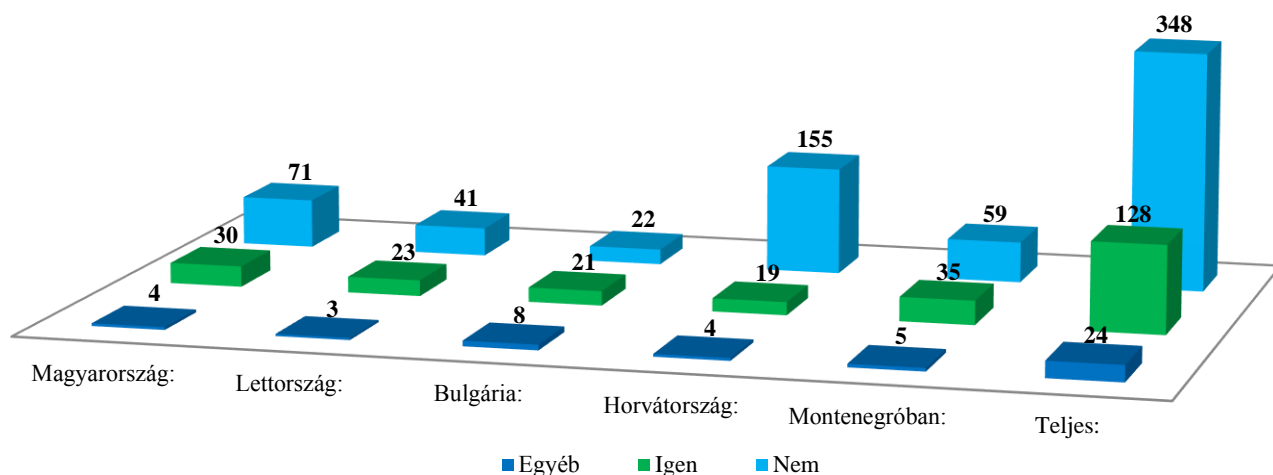
A szakszervezetek működésének az értékelése nagyon hasonló a résztvevő országokban, a válaszadók 34,3%-a a szakszervezetek tevékenységét 3-ra (átlagosra) értékelte. A kutatásban résztvevők mindössze 9%-a értékelte a szakszervezetek munkáját a legmagasabb osztályzattal 5-re, ugyanakkor a válaszadók 11,5%-a a szakszervezetek tevékenységét nagyon rossznak tartja, 1-re értékelte. Általában a szakszervezetek munkáját mindegyik országban átlagosra értékelték, tehát van még bőven lehetőség a javításra, a szakszervezetek és a munkájuk népszerűsítésére, valamint a közvélemény tájékoztatására a szakszervezetek által elért eredményekről.

10. Szüksége van-e segítségre a szakszervezettől?

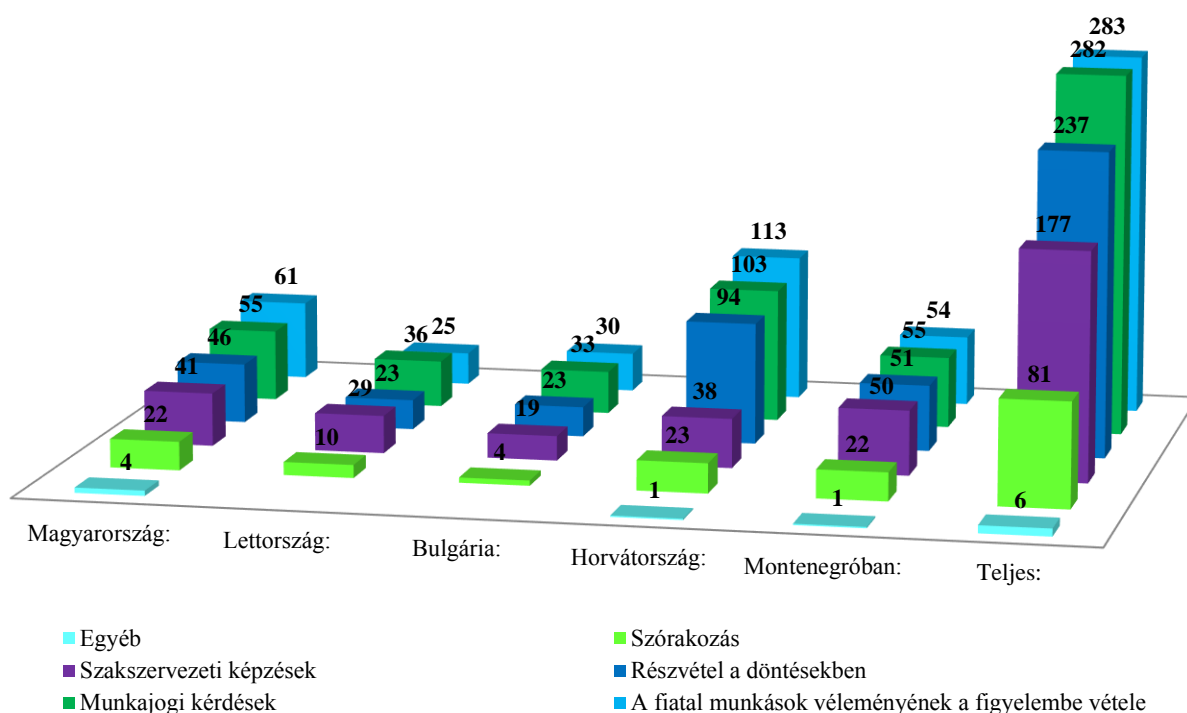
Lettorszában és Horvátországban a válaszadók több, mint 50%-ának jelenleg nincs szüksége szakszervezeti támogatására, ugyanakkor Magyarországon, Horvátországban és Bulgáriában a válaszadók 70%-a igényli a szakszervezet támogatását.

11. Véleménye szerint elegendő figyelmet fordítanak-e a szakszervezetek arra, hogy megismerjék a fiatal munkások igényeit?

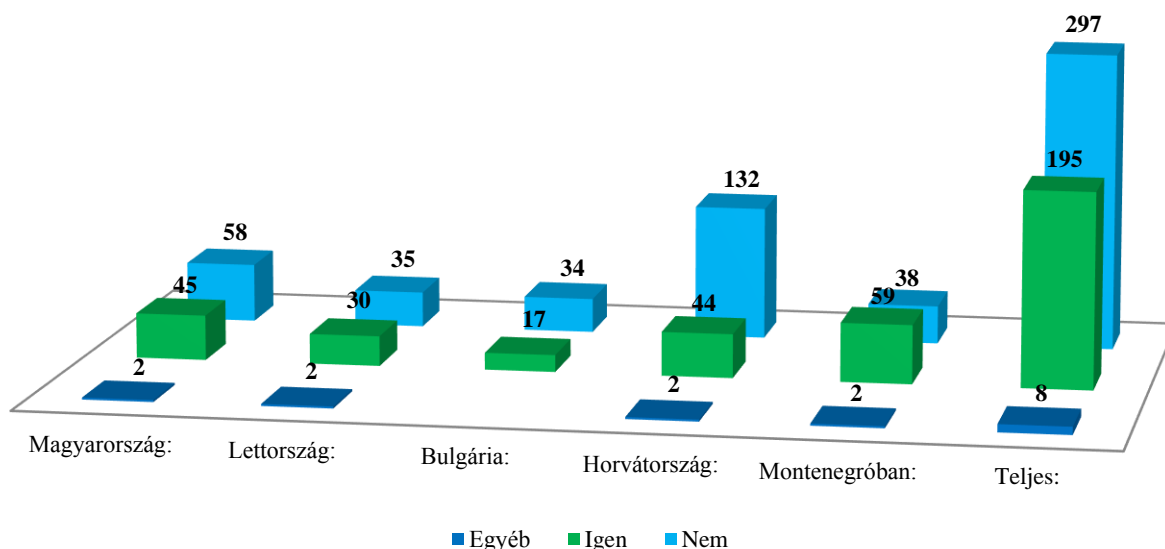
Magyarországon, Bulgáriában, Horvátországban, Montenegróban és Lettorszában a kutatásban résztvevők 70%-a szerint a szakszervezetek nem fordítanak elegendő figyelmet a fiatal munkások igényeire. Magyarországon a válaszadók szerint a szakszervezeteknek központi kérdésként kellene kezelniük a fiatalok foglalkoztatottságával kapcsolatos problémákat. Még mindig nagyon sok fiatal nem ismeri a munkaviszonnyal kapcsolatos jogait, nem ismerik a szakszervezeteket sem, azt gondolják, hogy a szakszervezet valami a régmúltból. Lettország, Bulgária, Horvátország és Montenegró válaszadói szerint a szakszervezetek koncentrálhatnának a fiatal munkavállalók igényeire.

12. A fiatal munkások mely igényeire kellene a szakszervezetnek nagyobb figyelmet fordítania?

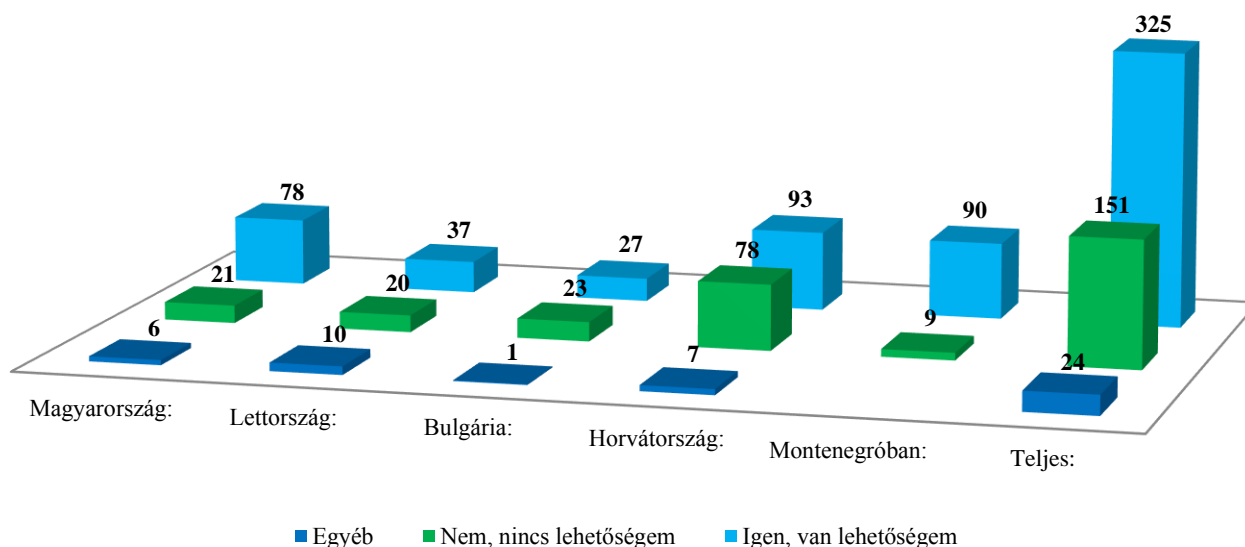
A válaszadók országtól függetlenül lényegében egyetértenek abban, hogy a szakszervezeteknek nagyobb figyelmet kellene fordítaniuk a fiatal munkások igényeire – a prioritások országonként kissé eltérőek, de a százalékok nem különböznek lényegesen egymástól. Lettorszában (53%), Bulgáriában (54%) és Montenegróban (55%) a válaszadók véleménye szerinti különös figyelmet kellene fordítani munkajogi kérdésekre. Magyarországon (58%) és Horvátországban (63%) a válaszadók szerint fontos lennek a fiatal munkások véleményét meghallgatni. A szakszervezeteknek fontolóra kellene venniük, hogy több támogatás adjanak a fiatal munkásoknak, és esetleg a munkajogban is változtatásokra lenne szükség a fiatalok munkaerő-piaci helyzetének a javítása érdekében.

13. Megfelelő tájékoztatást kap-e Ön a szakszervezetek tevékenységéről?

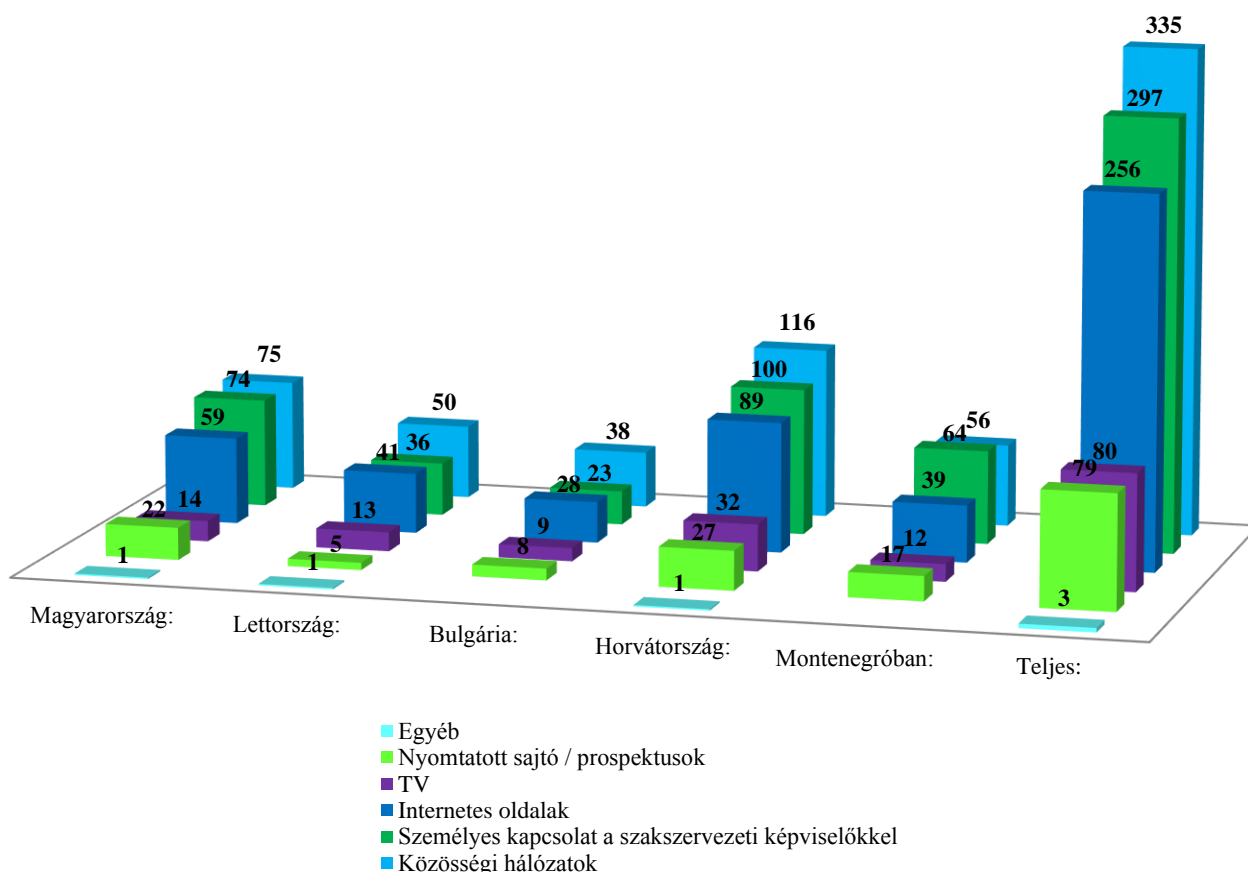
Lettországban, Magyarországon, Bulgáriában és Horvátországban a legtöbb válaszadó szerint a szakszervezetektől kapott információ nem elegendő. Montenegróban a válaszadók 60%-a úgy véli, hogy ők elegendő információt kapnak a szakszervezetek tevékenységéről.

14. Van-e lehetősége arra, hogy a munkahelyén kapcsolatba lépjen a szakszervezeti képviselőkkel?

Magyarországon és Montenegróban a válaszadók 80%-ának van lehetősége, hogy a munkahelyén kapcsolatba lépjen a szakszervezeti képviselőkkel. Lettországon, Bulgáriában és Horvátországban a válaszadók mintegy 50%-ának van lehetősége, hogy a munkahelyén kapcsolatba lépjen a szakszervezeti képviselőkkel, ugyanakkor azoknak az aránya is meglehetősen magas, akik nem tudnak kapcsolatba lépni szakszervezeti képviselővel a munkahelyükön – kb. 45%.

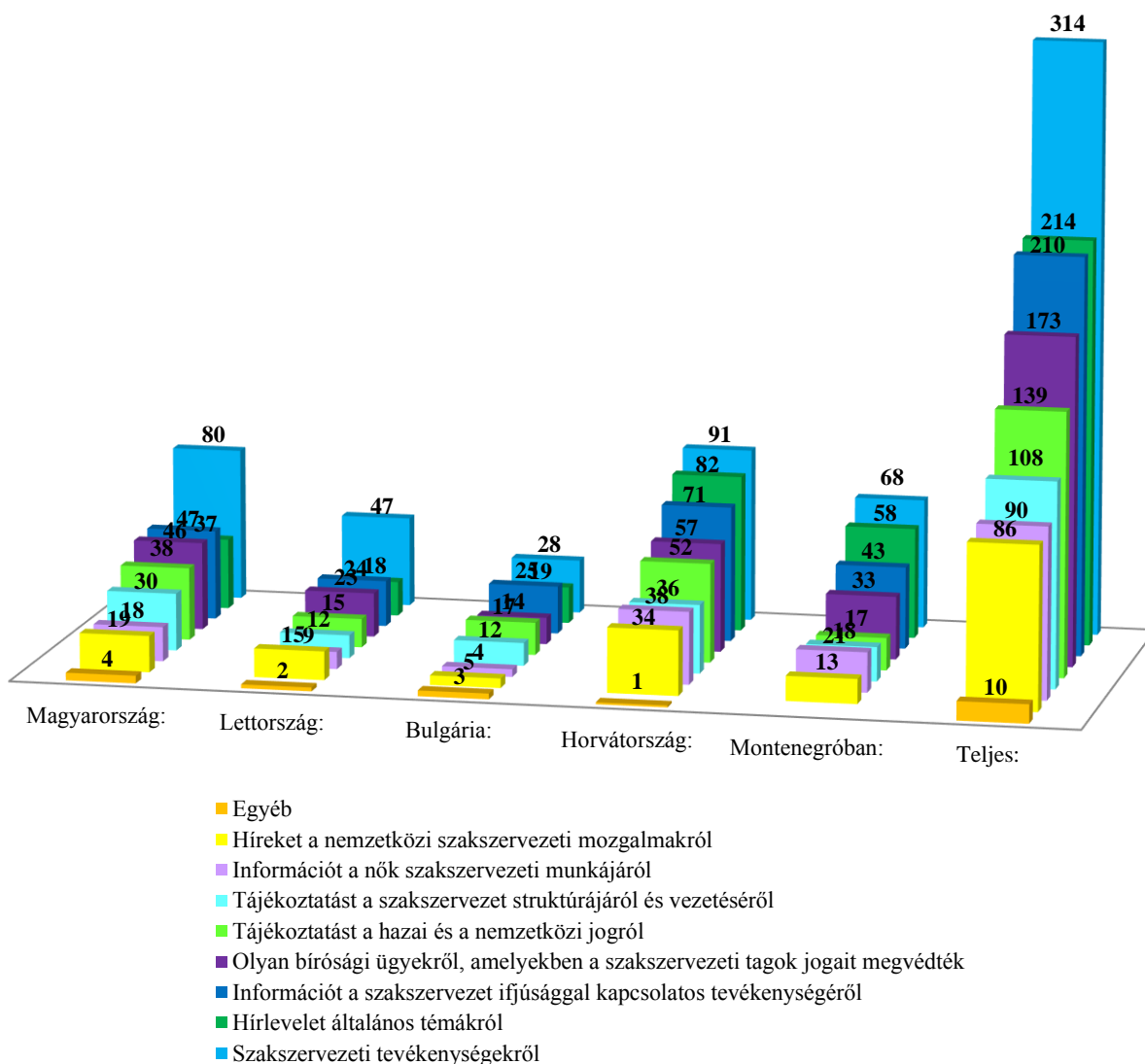
15. Véleménye szerint, a fiatal munkásokkal való kommunikációnak mi lenne a legjobb eszköze?

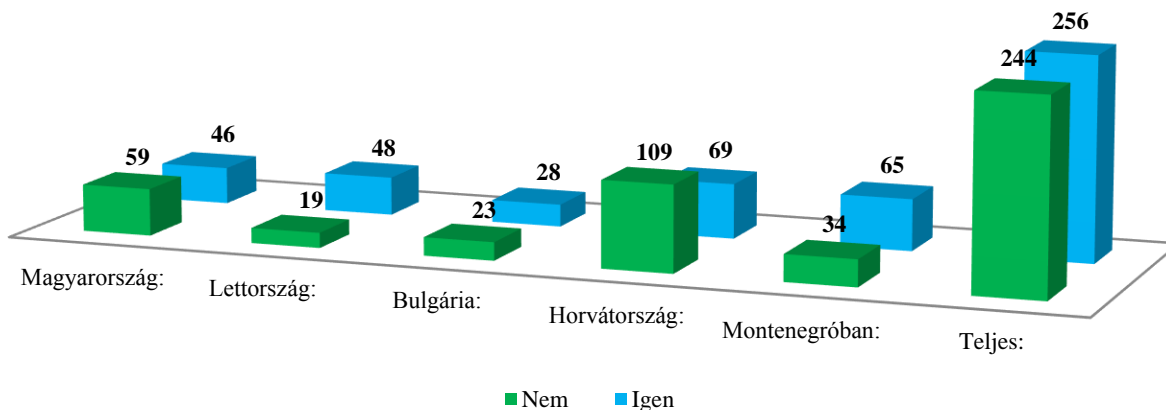
Magyarországon, Horvátországban, Bulgáriában és Lettországon a kutatásban résztvevők 70%-a szerint a közösségi hálózatok a legjobb kommunikációs eszköz a 35 évesnél fiatalabb korosztály számára. Montenegróban a válaszadók 65%-a szerint a szakszervezeti képviselők számára a fiatal munkavállalókkal való kapcsolattartásnak a legjobb eszköze a személyes kapcsolattartás.

16. Miről szeretne információt kapni a szakszervezettől?

Lettországban és Magyarországon a válaszadók szeretnék a szakszervezetektől híreket kapni a tevékenységükről (70%), olyan bírósági ügyekről, amelyekben a szakszervezeti tagok jogait megvédték (40%) és a fiatalok szakszervezeten belüli tevékenységéről (40%). Bulgáriában, Horvátországban és Montenegróban a válaszadók szeretnék a szakszervezetektől híreket kapni a tevékenységükről (60%), tájékoztatást a hazai és a nemzetközi jogról (33%), információt a fiatalok szakszervezeten belüli tevékenységéről (50%), továbbá értesítéseket (45%).

17. Ismeri-e a munkavállalók a tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó jogait (hogyan elmondhassák véleményüket illetve információkat kapjanak)?

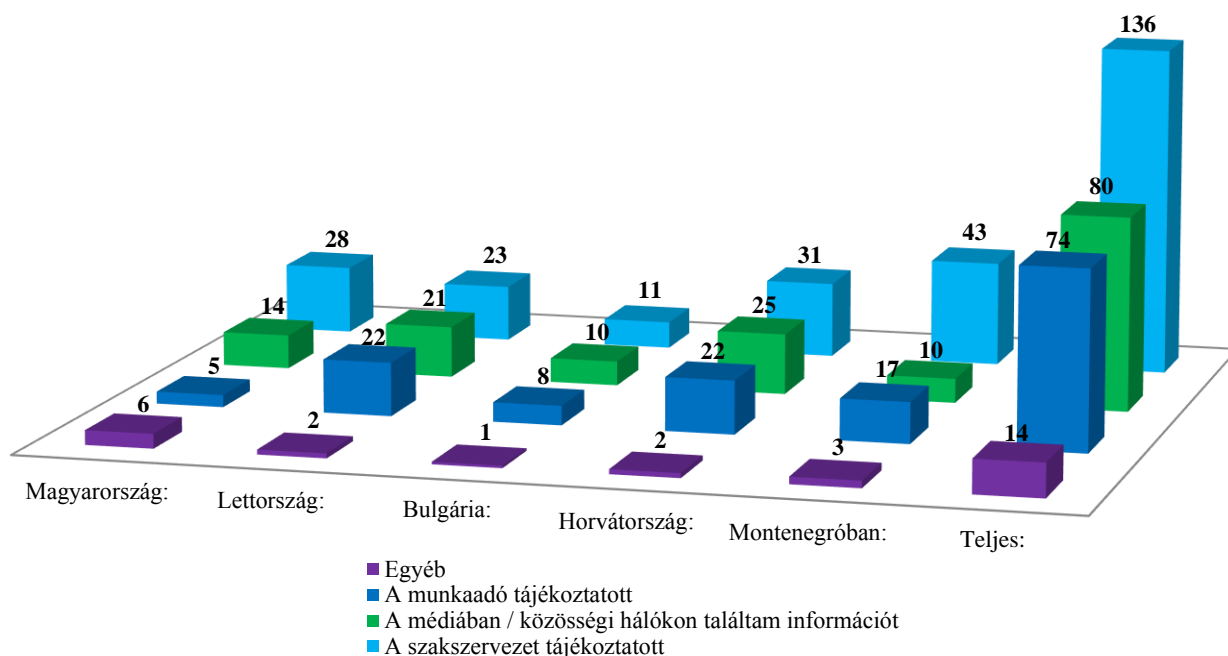

A válaszadók 55%-a tisztában van a munkavállalók tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó jogaival. (hallott ezekről, kapott a munkahelyén ezekről információt). A bolgár, a lett és a montenegrói válaszadók a leginkább tájékozottak ezekről a jogokról. A válaszadók 45%-a

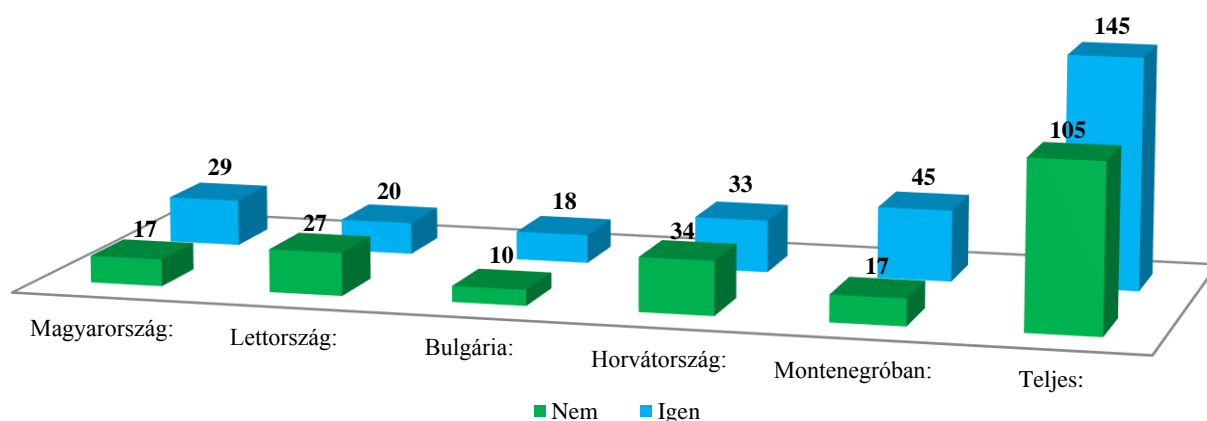
nincs tisztában a munkavállalók azon jogával, hogy tájékoztatni kell őket illetve konzultálni kell velük a munkahelyeken, legalacsonyabb a tájékozottság Magyarországon és Horvátországban.

17.1. Hogyan ismerte meg ezeket a jogokat?

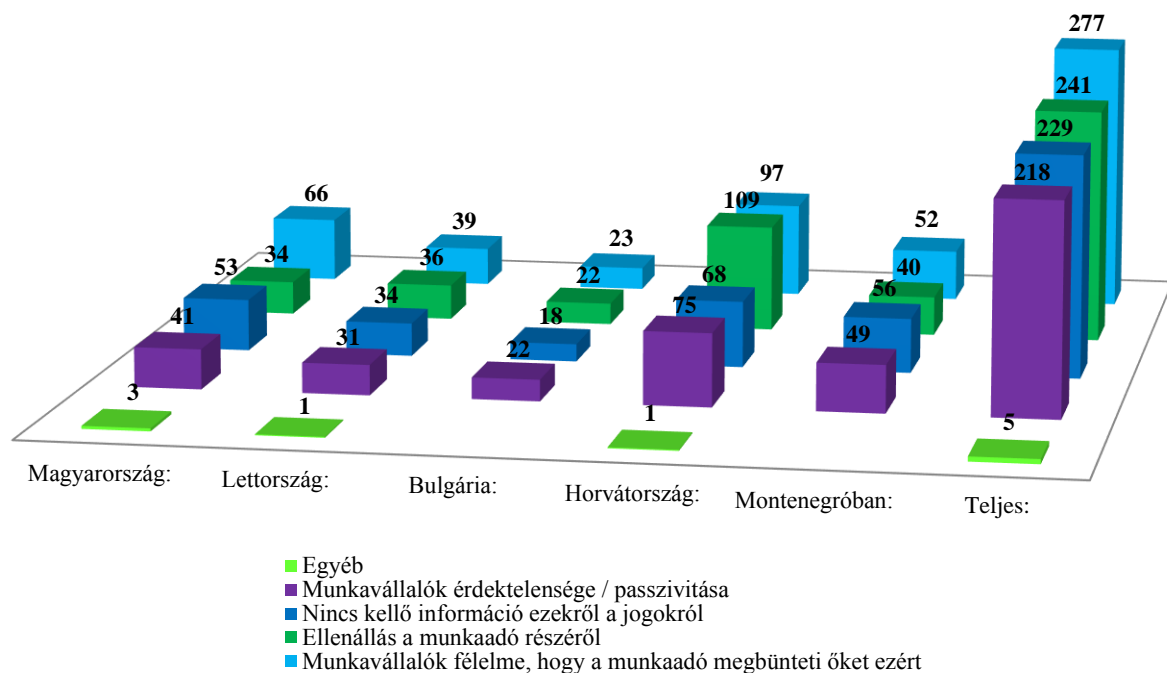
Magyarországon, Bulgáriában, Montenegróban, Horvátországban és Lettországon a válaszadók 40–70%-a a szakszervezetektől kapott információt a jogairól. Magyarországon, Bulgáriában és Horvátországban a válaszadók 30%-a ezt az információt a médiából kapta, vagy a közösségi médiában találta meg. Lettországon és Montenegróban a válaszadók 46%-a a munkáltatóktól kapott információt a tájékoztatás és a konzultáció jogairól a munkahelyeken.

17.2. Gyakorolta-e valaha is ezeket a jogokat?

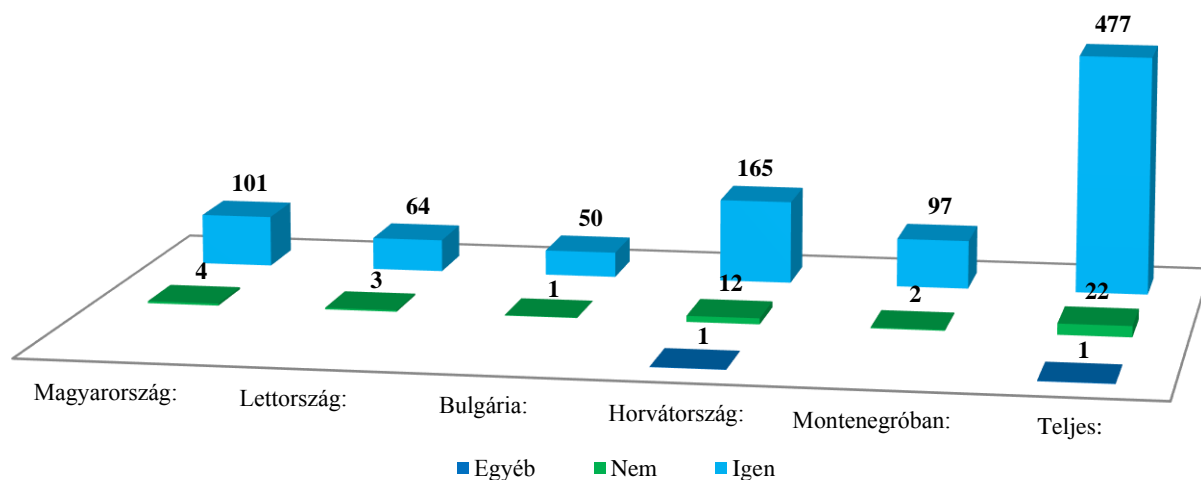
Montenegróban a válaszadók 72%-a, Horvátországban 49%-a, Bulgáriában 64%-a és Magyarországon 63%-a azt a választ adta, hogy élhettek munkavállalói jogaikkal a munkahelyükön, és kaptak tájékoztatást illetve konzultáltak velük, ezzel szemben Lettországon a válaszadók 57,4%-a azt jelezte, hogy ők nem gyakorolhatták a munkavállalói jogukat a munkahelyükön.

18. Mi akadályozza munkavállalókat a tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó jogaik gyakorlásában (hogy elmondhassák véleményüket illetve információkat kapjanak)?

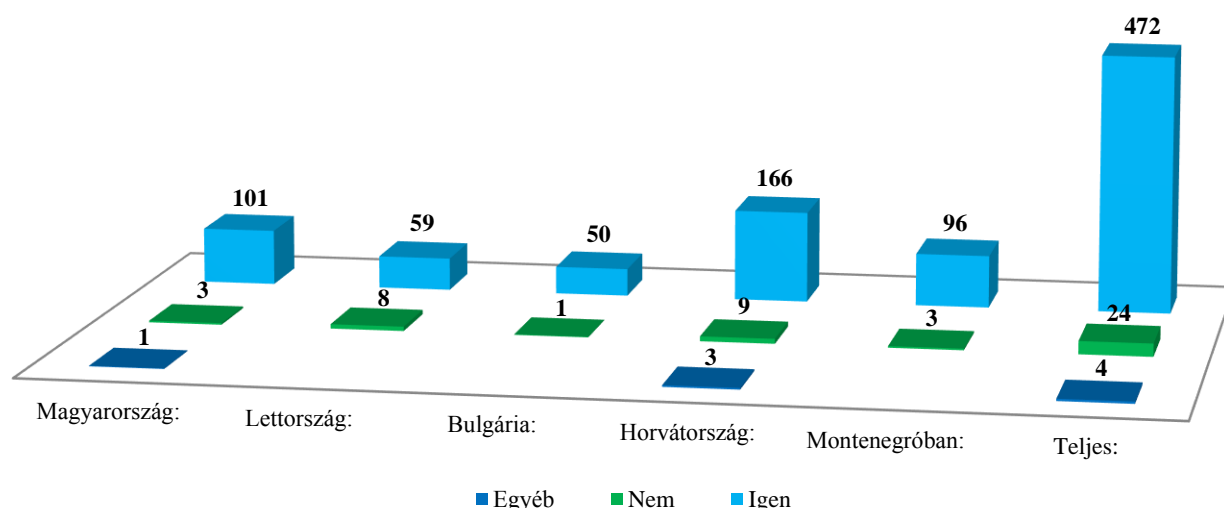
Magyarországon, Bulgáriában, Horvátországban, Montenegroban és Lettországon a válaszadók 50%-a szerint a félelem a munkáltatói büntetésétől a legfontosabb oka annak, hogy a munkahelyükön nem gyakorolják munkavállalói jogaikat. Magyarországon, Bulgáriában, Horvátországban, Montenegroban és Lettországon a válaszadók 40–50%-a szerint fontos gát a munkavállalók érdektelensége és passzivitása. Montenegroban a válaszadók 58%-a szerint az ok az, hogy a munkaadóktól nem kapnak elegendő információt a munkavállalók tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó jogairól.

19. Fontosnak tartja-e a munkavállalók tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó jogait (hogy elmondhassák véleményüket illetve információkat kapjanak)?

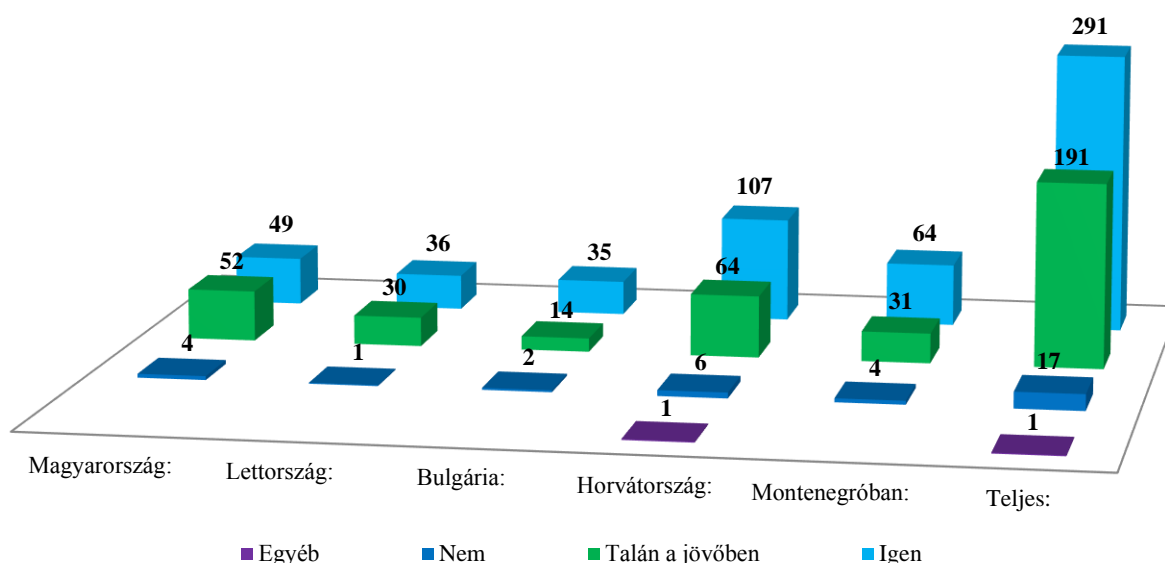
Magyarországon, Bulgáriában, Horvátországban, Montenegróban és Lettországon a válaszadók 92–98%-a fontosnak tartja a munkavállalók tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó jogait azon jogait.

20. Nagyobb figyelmet kellene-e a szakszervezetnek a munkavállalók tájékoztatására fordítani azzal kapcsolatban, hogy joguk van a tájékoztatásra és konzultációra (hogy elmondhassák véleményüket illetve információkat kapjanak)?

Magyarországon, Bulgáriában, Horvátországban, Montenegróban és Lettországon a válaszadók 98%-ának az a véleménye, hogy a szakszervezeteknek nagyobb figyelmet kellene fordítaniuk a munkavállalók tájékoztatására – a tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó jogaikról. Horvátországban a válaszadók szerint a szakszervezeteknek ezt a tájékoztatást csak azokban a vállalatokban kellene megadniuk, ahol a szakszervezetek működnek. Magyarországon a válaszadók szerint a szakszervezeteknek meg kellene védeni azokat a munkavállalókat, akiknek a véleménye különbözik a munkaadók véleményétől.

21. Érdekli-e Önt / hajlandó lenne-e a jogait gyakorolni a tájékoztatással és konzultációval kapcsolatban (hogy elmondhassák véleményüket illetve információkat kapjanak)?

Bulgáriában a válaszadók 68%-a, Montenegróban 64%-a, Horvátországban 60%-a, Magyarországon 46%-a és Lettországon 52,2%-a érdeklődik, és szívesen tájékozódna és

konzultálna munkahelyi kérdésekről. Viszont Magyarországon a válaszadóknak 49,4%-át csak talán a jövőben érdekelné e jogainak gyakorlása. Bulgáriában, Horvátországban, Montenegróban és Lettországon a válaszadók 27–40%-a talán a jövőben élne a tájékoztatás és konzultáció jogaival.

22. Észrevételek, hogy a szakszervezetek maguk hogyan javíthatnák a munkájukat:

Magyarországon, Bulgáriában, Montenegróban, Horvátországban és Lettországon a kutatásban résztvevők azonos véleményen voltak abban a tekintetben, hogy a szakszervezeteknek hogyan kellene a munkájukat javítani. A legnépszerűbb javaslatok a következők:

- A szakszervezetek legyenek láthatóbbak a közösségi médiában, és a struktúrák megerősítése érdekében fordítsanak nagyobb figyelmet a fiatalok tájékoztatására.
- Legyen közvetlen kapcsolatuk a munkavállalókkal, de ne az irodákban, hanem a telephelyen.
- A szakszervezetek tegyék jobban hozzáférhetővé a tevékenységükről szóló információkat, vonjanak be minél több fiatal a szakszervezeti munkákba, és tájékoztassák megfelelőbben a munkavállalókat (pl. küldjenek információt a munkavállalói jogok témájában).
- A szakszervezetek legyenek láthatóbbak a társadalomban és a közösségi hálózatokban, hangsúlyozzák a fiatalok fontosságát és vonják be a fiatalokat az Európai Unió munkájába. A fiataloknak legyenek ismereteik a szakszervezeti munkáról, hogy aktívabban részt tudjanak venni a szakszervezetek tevékenységében, és tudjanak tájékoztatni más fiatalokat is a szakszervezethez való csatlakozással kapcsolatos jogaikról.
- A szakszervezetek jelenjenek meg gyakrabban a közösségi hálózatokban, sőt a televízióban is.
- A szakszervezetek harcoljanak aktívabban a bérekért, a biztonságért (határozatlan idejű szerződés), a munkahelyi jólétért és a fiatalok képzéséért (fejlődés).
- A szakszervezetek tevékenysége legyen láthatóbb a szakszervezeti tagok számára.
- A szakszervezet hívja meg a tagokat a gyűlésekre, és adjon tájékoztatást az elért eredményekről.
- Legyen jobb a kapcsolat a szakszervezet vezetősége és a tagok között, valamint a tagoknak egymás között.
- Hasznos lenne egy hely – akár virtuális –, ahol a szakszervezeti tagok egymással kommunikálhatnának. Észrevételeiket megoszthatnák egymással, és kérdéseket tehetnének fel.
- A szakszervezetek azzal is javíthatnák a tevékenységüket, ha konkrét témákban tájékoztatják az embereket – hogyan védik a munkások jogait, mit akarnak elérni, amikor különböző tevékenységekben vesznek részt stb.

KÖVETKEZTETÉSEK

A kutatási eredmények világos képet festenek az egyes országokról, és a résztvevő országokról összességében is. A szakszervezetekről, tevékenységükről és társadalmi szerepükről még mindig kevés információ áll rendelkezésre. Az emberek azt várják, hogy a szakszervezetek szólítsák meg őket, és ajánlják nekik a belépést. Egyre kevesebb fiatal lép be a szakszervezetekbe, ezért a tekintélyük növelése érdekében a szakszervezeteknek törekedniük kell a tagok számának a növelésére, mert a missziójukat csak így tudják könnyebben teljesíteni. A szakszervezetek képviseletének a javítása érdekében elengedhetetlen a fiatalok részvétele a szakszervezetekben. Keményen kell dolgozni azért, hogy a fiatalok számára vonzó ajánlatokat kínáljanak, hogy be tudják vonni őket a szakszervezetekbe, hogy a fiatalok tanácsa számára ez az egyik eszköz legyen a fiatalok ösztönzésére, hogy még több fiatal csatlakozzon a szakszervezeti mozgalomhoz. A szakszervezetek legyenek aktívak és láthatóak jövőbeli tagjaik számára. „Fiatal munkások részvételének ösztönzése az ágazati és a munkahelyi szakszervezetek munkájában, valamint a döntések meghozatalában” VS/2018/0030 projekt célja a fiatalok tájékoztatás és képzése azon jogaikkal kapcsolatban, hogy megismerjék a munkavállalók a tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó jogait (hogy elmondhassák véleményüket, illetve információkat kapjanak). A fiatalok még mindig a társadalomnak azon csoportját képezik, amelyik nincs tisztában a munkaviszonyhoz kapcsolódó jogokkal, sok fiatal a pályája kezdetén nincs tisztában a munkavédelemmel. A szakszervezeti vezetőknek beszélgetniük kellene a szakmunkástanulókkal, a diákokkal és a fiatal munkavállalókkal a szakszervezetek társadalmi szerepéről, a munkavédelemről, a munkaterhelésről és más munkajogi kérdésekről. A szakszervezeteknek gondolkodniuk kell arról, hogyan tudnának befolyást gyakorolni a saját országuk oktatáspolitikájára és a törvényhozásra, amely az oktatás és a szakmai gyakorlatok minőségének a jogszabályi kereteit határozza meg. A jogszabályalkotás nagyon fontos szerepet játszik, ebben hatékonyan támogatni kell az iskolából a munkába történő átmenetet, és javítani a szakmunkástanulók tanulási feltételeit. A kutatási eredmények ismeretében könnyebb lesz stratégiai célokat kitűzni a következőkre vonatkozóan: fiatalok számára tájékoztató szemináriumokat szervezni, tájékoztató anyagokat terjesztetni a projekt társadalmi hálózatán keresztül, és fiatal munkavállalók számára egy kézikönyvet kidolgozni.

PROJEKT VS/2018/0030 „FIATAL MUNKÁSOK RÉSZVÉTELÉNEK ÖSZTÖNZÉSE AZ ÁGAZATI ÉS A MUNKAHELYI SZAKSZERVEZETEK MUNKÁJÁBAN, VALAMINT A DÖNTÉSEK MEGHOZATALÁBAN”

Az Európai Bizottság Foglalkoztatás, Szociális Ügyek és Társadalmi Befogadás Főigazgatósága 2017. végén jóváhagyta a „Tájékoztatás, konzultáció és részvétel biztosítása vállalkozások képviselőinek”, VP/2017/008 program keretében meghirdetett a VS/2018/0030, „Fiatal munkások részvételének ösztönzése az ágazati és a munkahelyi szakszervezetek munkájában, valamint a döntések meghozatalában” projektet.

A projekt célja, hogy információs, konzultációs és részvételi mechanizmusok révén elősegítse munkavállalók részvételét vállalkozások életében, mert ily módon a munkavállalók képviselői befolyást gyakorolhatnak a vállalaton belül meghozandó döntésekre. A projekt lefedi azokat a legfontosabb kihívásokat, amelyek a fiatal munkások vállalati döntésekben való bevonására és részvételére vonatoznak, és a szakszervezetet az öt partnerországban szembesültek, nevezetesen Lettországon, Horvátországon, Montenegróban, Bulgáriában és Magyarországon.

A projekt végrehajtásában a következő szervezetek vesznek részt:

Pályázó: Lett Szabadkereskedelmi Szövetség (LBAS), Lettország

Társpályázók: Lett Építőipari Szakszervezet (LCA), Lettország
Lettországi Erdőgazdálkodási Szakszervezet (LMNA), Lettország
Podkrepa – Építőipari, Ipari és Vízellátási Szövetség (FCIW - Podkrepa), Bulgária
Építő, Fa és Építőanyag-ipari Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége (ÉFÉDOSZSZ), Magyarország
Horvát Fémmunkások Szakszervezete – Ipari Szakszervezet (SMH-IS), Horvátország

Társult partnerek: Montenegrói Szabad Szakszervezetek Szövetsége (USSCG), Montenegró
Lett Építők Szövetsége (LBA), Lettország
Bolgár Építőipari Kamara (BCC), Bulgária
Európai Információs Hálózat (EIN), Bulgária
Építési vállalkozók magyarországi szövetsége (EVOSZ), Magyarország

A „Fiatal munkások részvételének ösztönzése az ágazati és a munkahelyi szakszervezetek munkájában, valamint a döntések meghozatalában” című projektben résztvevő szervezetek fő célja, hogy a fiatal munkások bevonását az ágazati és a munkahelyi szakszervezetek munkájába, valamint a döntésekbe aktívan ösztönözzék, tudatosító kampányt szervezzenek fiatal munkavállalók számára a szakszervezeti munkáról és a döntésekben való részvételről,

találjanak fiatal szakszervezeti vezetőket, segítsék a kiképzésüket, valamint segítsenek fiatal munkások nemzetközi együttműködésére egy hálózatot létrehozni.

A projekt keretein belül a következő tevékenységekre kerül sor:

1. A projekthez kapcsolódó tevékenységek koordinálása és végrehajtása, a projekt céljainak megvalósítása, eredmények elérése;
2. A projektirányítási bizottság ülésének a megszervezése (2018. február 1.)
3. A részvételtől és döntéshozatalról szóló kérdőív összeállítása fiatal szakszervezeti tagok és fiatal munkások számára (2018. február 1. – 2018. május 31.)
4. Tájékoztató anyagok készítése és figyelemfelhívó kampány végrehajtása (2018. április 1. – 2018. augusztus 31.)
5. Nemzetközi kerekasztal-megbeszélések és tapasztalatcsere-látogatások a partnerországok képviselői számára (2018. április 1. – 2018. október 31.)
6. „Kézikönyv aktív fiatal munkások számára” c. kézikönyv elkészítése (2018. április 1. – 2018. október 31.)
7. Tájékoztató szemináriumok szervezése a tagországokban fiatal munkásoknak és diákoknak a részvétellel kapcsolatos kérdésekről (2018. április 1. – 2019. január 31.)
8. Nemzetközi tréningprogram összeállítása fiatal szakszervezeti vezetők számára (2018. október 1. – 2019. február 28.)
9. Nemzetközi tréning szervezése és megtartása fiatal szakszervezeti vezetők számára Lettországból (2019. október 1. – 2019. május 31.)
10. Projektzáró nemzetközi konferencia szervezése (2019. április 1. – 2019. június 30.)

Tevékenységek időtartama: 2018. január 1. – 2019. június 30.

Kövessen bennünket a Twitteren és a Facebookon: #Promotion of Youth Workers Involvement and Decision Making in Trade Unions and Undertakings

További információ a projekt vezetőjétől, Irina Semjonovától, Lett Szabadkereskedelmi Szövetségtől (LBAS) kapható e-mailben: irina.semjonova@lbas.lv.